04/07/2020

Σήμερα τιμάται στη Ρωσία ο Άγιος Μάξιμος ο Γραικός

/ Ορθόδοξες Προβολές

Στις 4 Ιουλίου (21 Ιουνίου με το παλαιό εορτολόγιο) η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει την εύρεση των ιερών λειψάνων του Αγίου Μάξιμου του Γραικού, που έγινε σαν σήμερα το 1996.

Εκείνη τη χρονιά, σε αρχαιολογικές ανασκαφές, που έγιναν στα τείχη της Αγίας Τριάδος της λαύρας του Αγίου Σεργίου, ανακαλύφθηκαν τα τίμια λείψανα του μεγάλου αγίου του 16ου αιώνα, Μοναχού Μαξίμου του Γραικού (Έλληνα), ενός ανθρώπου μοναδικού, συγγραφέα πολλών θεολογικών κειμένων και διδασκαλιών.

Ο Άγιος Μάξιμος ο Γραικός (15ος – 16ος αι.), ήταν γιος ενός πλούσιου Έλληνα αξιωματούχου της Άρτας και έλαβε λαμπρή εκπαίδευση παιδιόθεν.

Ως νέος ταξίδεψε πολύ και σπούδασε γλώσσες και επιστήμες σε ευρωπαϊκές χώρες. Επισκέφθηκε το Παρίσι, τη Φλωρεντία και τη Βενετία. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, πήγε στη χερσόνησο του Άθω, όπου και εκάρη μοναχός στη Μονή Βατοπαιδίου.

Μελέτησε με ενθουσιασμό τα αρχαία χειρόγραφα που άφησαν στο Άγιο Όρος οι Έλληνες Βυζαντινοί αυτοκράτορες, Ανδρόνικος Παλαιολόγος και Ιωάννης Κατακουζηνός. Τότε, ο Μεγάλος Δούκας της Μόσχας, Βασίλειος Ιβάνοβιτς (1505 – 1533), θέλησε να μελετήσει και να κατανοήσει τα ελληνικά χειρόγραφα, αλλά και βιβλία της μητέρας του, Σοφίας Παλαιολόγου, και απευθύνθηκε στον Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης, με αίτημα να του στείλει έναν Έλληνα. Ο μοναχός Μάξιμος έλαβε εντολή να πάει στη Μόσχα. Κατά την άφιξή του, του δόθηκε, επίσης, η εντολή να μεταφράσει το Ψαλτήρι στη σλαβική γλώσσα, μετά το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων, καθώς και πολλά άλλα λειτουργικά βιβλία.

Ο Μάξιμος προσπάθησε επιμελώς και προσεκτικά να φέρει σε πέρας όλα τα έργα που του είχαν αναθέσει.

Ο Μητροπολίτης Μόσχας Βαρλαάμ εκτίμησε ιδιαίτερα το έργο του Αγίου Μαξίμου. Όταν ο Μητροπολίτης Δανιήλ ανέλαβε το θρόνο της Μόσχας, η κατάσταση άλλαξε.

Ο νέος Μητροπολίτης ζήτησε από τον Μάξιμο να μεταφράσει την εκκλησιαστική ιστορία του Θεοδώριτου στα σλαβικά. Ο Μάξιμος απέρριψε αποφασιστικά αυτό το αίτημα, υποδεικνύοντας ότι σε αυτήν την ιστορία περιλαμβάνονται τα γράμματα του σχισματικού Αρείου και ότι αυτό μπορεί να είναι επικίνδυνο. Αυτή η άρνηση έσπειρε τη διαφωνία μεταξύ του Αγίου και του Μητροπολίτη. Παρά τα προβλήματα, ο μοναχός Μάξιμος συνέχισε να εργάζεται σκληρά στον τομέα της πνευματικής διαφώτισης της Ρωσίας. Έγραψε επιστολές εναντίον των Μωαμεθανών, του Παπισμού, των Εθνικών. Μετέφρασε τις ερμηνείες του Αγίου Ιωάννη του Χρυσόστομου στα Ευαγγέλια του Ματθαίου και του Ιωάννη, και έγραψε επίσης πολλά από τα κείμενά του.

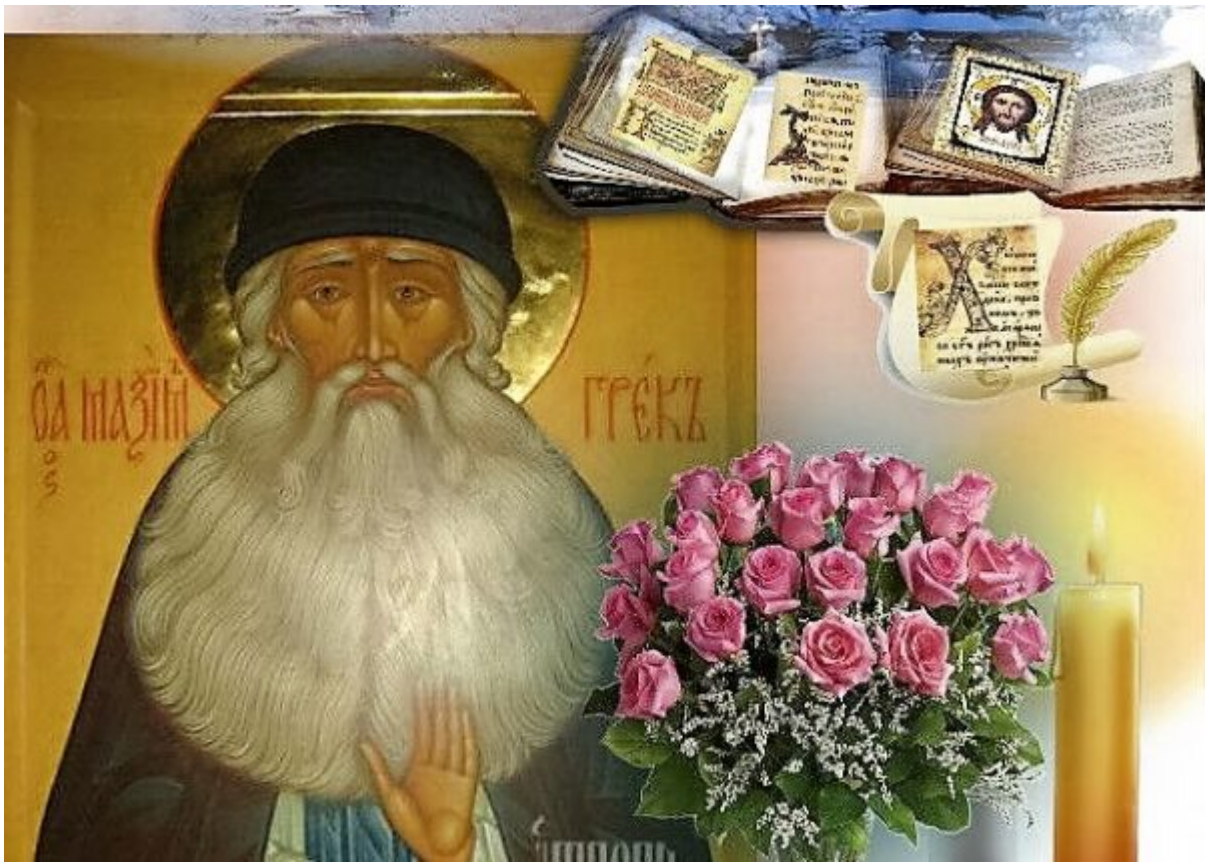

Όταν ο Μεγάλος Δούκας Βασίλειος Ιβάνοβιτς σκόπευε να διαλύσει το γάμο του με τη σύζυγό του λόγω της στειρότητάς της, ο γενναίος Μάξιμος του έστειλε τα «Διδακτικά κεφάλαια προς τους άρχοντες των πιστών», στα οποία απεδείκνυε πειστικά ότι η κατάσταση υποχρεώνει τον πρίγκιπα να μην υποταχθεί στα πάθη των ζώων!

Ακριβώς για αυτήν του την διδασκαλία, ο Μάξιμος φυλακίστηκε. Από τότε άρχισε μια νέα, μακροχρόνια περίοδος στη ζωή του μοναχού. Κατηγορήθηκε για σκόπιμες ανακρίβειες στις μεταφράσεις, παρότι δεν ήταν μητρική του γλώσσα η σλαβική, κι έμεινε πολύ καιρό έγκλειστος (με τη σύμφωνη γνώμη του νέου Μητροπολίτη Δανιήλ, ο οποίος φοβόταν να στείλει τον Μάξιμο πίσω στο Άγιο Όρος μην τυχόν μάθει ο κόσμος περί των κακώς κειμένων στη Ρωσία).

Στη φυλακή, ο μοναχός απέκτησε, ωστόσο, το μεγάλο έλεος του Θεού. Μάλιστα, ήταν τόση η χάρη που έλαβε, που του εμφανίστηκε ένας άγγελος και του είπε: «Έχε υπομονή, γέροντα! Με αυτά τα βασανιστήρια θα απαλλαγείς από τα αιώνια»...

Έξι χρόνια αργότερα, ο Μοναχός Μάξιμος απελευθερώθηκε και εστάλη στο Τβερ υπό περιορισμό. Εκεί έζησε υπό την επίβλεψη του καλοπροαίρετου Επισκόπου Ακάκιου, ο οποίος τον αντιμετώπισε με ευσπλαχνία. Εκείνη την περίοδο ο μοναχός έγραψε ένα αυτοβιογραφικό έργο.

Μόνο μετά από είκοσι χρόνια στο Τβερ, επιτράπηκε στον Άγιο να ζήσει ελεύθερα και ήρθη η απαγόρευση της εκκλησίας. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε στη λαύρα του Αγίου Σεργίου. Ήταν ήδη περίπου 70 ετών. Οι άθλιες συνθήκες κράτησής του και η δίωξή του αντανακλούσαν στην υγεία του. Ωστόσο, το πνεύμα του ήταν έντονο και συνέχιζε να εργάζεται. Μαζί με τον ηγούμενό του και τον μαθητή του, Νείλο, ο μοναχός μετέφρασε επιμελώς το Ψαλτήρι από τα Ελληνικά στα Σλαβικά.

Εκοιμήθη στις 21 Ιανουαρίου 1556 και ετάφη στο βορειοδυτικό τείχος του Ιερού Ναού της Αγίας Τριάδας και Αγίου Σεργίου. Το πρόσωπο του Αγίου Μαξίμου εμφανίζεται συχνά στην εικόνα των Αγίων του Ράντονεζ.

Περισσότερα για τον βίο του Αγίου, μπορείτε να διαβάσετε στην ιστοσελίδα stmaximthegreek.org και στο βιβλίο: «Η δίκη του Μαξίμου του Γραικού» του Κωνσταντίνου Α. Τσιληγιάννη, που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις «Ινστιτούτο Άγιος Μάξιμος ο Γραικός»